

Knihovna roku 2010

ŘÁREK

časopis Knihovny města Ostravy

Žhavý hrob – Yrsa SIGURDARDÓTTIR

Tři těla, jedna uříznutá hlava a jedno strašlivé tajemství... Islandská advokátka Tóra přijíždí na Vestmanské ostrovy, aby pomohla svému mandantovi Markúsovi. Před více než třiceti lety skončil jeho rodný dům při erupci sopky pod vrstvou popela. Nyní jej archeologové chtějí vykopat, ale Markús protestuje.

Slepota – José SAMARAGO

Román je apokalyptickou vizí společnosti, kterou zachvátí epidemie slepoty. Vlastní příběh je v zásadě dechberoucí a velmi naturalisticky líčeným thrillerem, jehož prostřednictvím autor vyslovuje závažné otázky, ale odpovědi nechává na čtenáři...

Stín větru – Carlos RUIZ ZAFÓN

Stín větru, strhující příběh s prvky historického i gotického románu, se stal bestsellerem nejen ve Španělsku, ale i v ostatních evropských zemích. Vypravěč a zároveň hlavní hrdina Daniel Sempere již jako zralý muž vzpomíná na dětství a dospívání, výrazně ovlivněné románem Stín větru záhadného autora Juliána Caraxe. Hrdina knihu získá na tajuplném Pohřebišti zapomenutých knih v den svých desátých narozenin.

Svět bílého boha – Tomáš RYŠKA

Takřka ze dne na den se mladík David ocitne spolu s přítelkyní v Thajsku. Jejich klidný život naruší deník pohřešovaného studenta Matta Brianta. David prostřednictvím deníku vstupuje do světa kmene Akhaů, intenzivně ovlivňovaného agresivní rozvojovou a misijní „pomocí“. Skutečnosti, které David postupně objevuje, překračují nejen veškerou míru fantazie, ale představují i ohrožení života...

Princ z Persie – Jordan MECHNER – A.B. SINA

Předlohou komiksu, který vznikl ze spolupráce autora hry Jordana Mechnera, spisovatele A. B. Siny a ilustrátorů LeUyen Phamové a Alexe Puvillanda, se ale žádná z existujících herních verzí nestala. Autoři se vrátili k původním inspiračním zdrojům, k perské mytologii a dějinám.

Stín černého hvozdu – Míla LINC

To ráno, kdy říčka Bělava přinese mrtvé tělo, se změní mnohé. Za zdi Kozího hrádku se probudí zlo z Vrchoviny. Kejkliř Žibřid zaspí schůzku se smrtí. A Richard z Línavce, pán z Nemanic, chudý jak kostelní myš, se postaví démonům minulosti i nepřátelům z masa a kostí. Klasický fantasy příběh.

THRILLER

Krátká charakteristika populárního žánru

RECENZE:

Žhavý hrob

Yrsa Sigurdardóttir

Island byl a stále je tajemný svět plný sopek a horkých gejzírů, který se až do ekonomické krize považoval za jedno z lepších míst k životu. Ale i zde nakonec není ráj na zemi, a jako všude jinde, i tady žijí lidé poctiví a nepoctiví, jak to dokazují velmi úspěšné krimi romány zdejší rodačky Yrsa Sigurdardóttir (*1963). Tato promovaná stavební inženýrka z Reykjavíku si získala čtenářskou popularitu napínavými romány s advokátkou Tórou Gudmundsdóttir v hlavní roli. Kniha začala vydávat v prvních letech tohoto století a pro úspěch a kvalitu se už objevily v mnoha světových překladech, od angličtiny, němčiny až po španělštinu. V Česku zatím vyšly tři romány, které všechny vydalo pražské nakl. Metafora. A na nezájem čtenářů si určitě stěžovat moc nemusí.

Už když se podíváte na motto na obálce knihy : „Tři těla, jedna uříznutá hlava a jedno strašlivé tajemství...“ musí být hned každému čtenáři jasné, o jaký druh četby se bude jednat. Něco zkaženého je v zemi islandské. Příběh této knihy se odehrává na Vestmanských ostrovech, které v roce 1973 postihla velká sopečná erupce. Ta změnila celý ráz zdejší kolonie, a po třech desetiletích se zde rozhodly úřady vykopat a zpřístupnit zasypané domy, vytvořit pro turisty takové Pompeje severu. Ale jaké čekalo archeology a Tóru s jejím klientem (majitelem jednoho ze zasypaných domů) překvapení, když v jeho sklepení najdou tři mumifikovaná lidská těla a jednu uřezanou hlavu. Těla jsou zde desítky let, už od doby erupce. Ale kdo jsou oběti? Kde je tělo bez hlavy? Jako první podezřelý je klient Tóry, protože je jediný člověk z ostrovů, který právě pomocí advokátky chtěl soudně zakázat zpřístupnění zasypaného domu. Bláhově si lidé z úřadů mysleli, že tam má schované nějaké rodinné porno. Ale nález několika mrtvol tento naivní názor změnilo.

Začíst se do knihy není skutečně problém, ale po nějaké chvíli jsem si začal uvědomovat, že kniha není napsána jako klasický thriller po americkém vzoru. Příběh je napínavý, ale přece jen tam chybí, jak bych řekl, větší dávka drsnosti a strachu. Tóra je pouze advokátka, s brilantním úsudkem a rozumem, ale není to žádná akční hrdinka s koltem za pasem. Autorka ji vyobrazila jako moderní ženu, která po rozvodu musí uživit své děti. Zajímavé jsou i její rodinné poměry, kdy syn v sedmnácti založil „nečekané“ rodinu, nebo její milenec žije až v Německu. Do tohoto životního shonu ještě musí řešit případy svých klientů, který v tomto případě je značně komplikovaný.

Celý příběh záhady těl se rozmotává díky logice a snad i jistému ženskému přístupu. Kromě skvěle podané první kapitoly, kdy jsme svědky zabití z pohledu oběti, další děj už takové dramatické výjevy neposkytuje. Přitom jako čtenář vlastně to až tak necítíte. Možná mi jako méně zdařilé připadaly některé skutečnosti, které čtenář i bez detektivního smyslu jasně odhalil. Co třeba moc ošklivého se může stát dospívající dívce, která skončí po jednom večeru na pohotovosti a narychlo se pak na rok odstěhuje do jiné školy, i když pak se zjistí, že o ní tam nikdy neslyšeli?

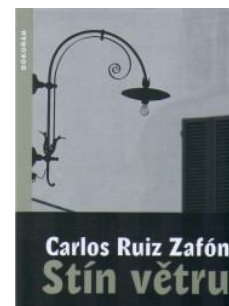
Přes možné drobné výhrady je to velmi čtivý a poutavý román, který dokáže čtenáře svojí čtivostí uhranout. Sympatické postavy vytvořené jako reálné, mnohdy s dosti netradiční životní filozofií, což jen okořeňuje i tak dobrý příběh. Jak jsem už psal, je to thriller (ne)thriller. Ale čtenář si to vlastně neuvědomuje.

Je to prostě další skvělá severská kniha z nabídky nakladatelství Metafora. Z německého překladu islandského originálu přeložil Eduard Světlík.

BoboKing

Stín větru

Carlos Ruiz Zafón

Zafonománie – tak charakterizuje nakladatel na přebalu knihy „Stín větru“ čtenářské „šílenství“, které způsobila jedna z nejprodávanějších španělských knih 21. století. Vyšla v roce 2001, a když následně v letech 2003-2004 vyšla v angličtině, němčině a francouzštině, prodalo se jí na světě milióny exemplářů. Že obdobný úspěch má i u českých čtenářů, dokazuje fakt, že kniha v českém překladu vyšla v roce 2006, následně pak v dalších dvou vydáních v letech 2007 a 2008.

Co způsobilo takový čtenářský zájem? Jako u mnoha dalších titulů se dá říci, že prostě vyšla ve správnou dobu na správném místě. Stejnou odpověď bychom asi našli u dalších světových bestsellerů, jako „Šifra mistra Leonarda“ i „Harry Potter“. Tyto knihy v zásadě nepřinesly nic inovačního, nic nového, prostě jen byly velmi dobře a čtivě napsány, a hlavně si jich asi všimli ti správní lidé. Autorem knihy je Carlos Ruiz Zafón (*1964), který před vydáním „Stínu větru“ (orig. La Sombra del viento) napsal několik knih pro děti a mládež.

A o čem je tedy tento příběh? Možná to nejlépe vyjádří hlavní hrdina:

„O prokletých knihách, o člověku, který je napsal, o postavě, která uprchla ze stránek jednoho románu, aby jej mohla vzápětí spálit. O zradě a o ztraceném přátelství. Je to příběh o lásce, o nenávisti a snech, které žijí ve stínu větru.“ Děj tohoto skutečně čtivého a napínavého románu se odehrává v uličkách a palácích katalánského města Barcelona, v dobách ale nekrásných až krutých - v první polovině minulého století, v době bratrovražedné občanské války a následného fašistického režimu diktátora Franca.

Hrdinou příběhu je mladý Daniel Sempere, který žije jen se svým otcem, vášnivým milovníkem knih a majitelem knihkupectví a antikvariátu. Jednoho dne otec dospěl k názoru, že Daniel už mentálně dospěl do stavu, kdy ho nechá projít iniciací v takzvaném pohřebišti zapomenutých knih. Toto tajné místo, vlastně knihovna, obsahuje tisíce titulů, které z nějakých důvodů se musí chránit před okolním světem. Daniel má právo vybrat si jednu z nich, která ho bude provázet celý život, nad kterou musí držet ochrannou ruku. Jeho osudovou knihou je román „Stín větru“ neznámého Juliána Caraxe. Příběhem je fascinován a chce zjistit další informace o tomto záhadném autorovi. Tím se ale dostává do vírů událostí, které mohou jeho i blízké vtáhnout do spárů smrti. Jak jde čas, Daniel dorůstá v muže, zamilovává se, prožívá první erotické zkušenosti a čím dál více zjišťuje, že Julián Caraxe je snad postava z chimér, za kterou zůstávají zničené osudy i životy.

Knihy je často přirovnávána ke gotickému románu. Skutečně obsahuje vše z tohoto stovky let starého žánru – tajemná a temná místa (Barcelona zde není vykreslena jako slunné a krásné město), mnoho tajuplných úkazů a postav jako ze světa paranormalit, plno emocí, lásky a nenávisti, a v závěru se téměř vše realisticky vysvětlí. Přesně tak je i napsaný tento mistrovský román, který by se dal nazvat moderní obdobou gotických příběhů.

Knihy podle mne má dva výrazné klady – dokonale vykreslenou atmosféru (především zmaru a bolesti), a pak až poetický jazyk. Naopak stejně jako některým dalším i mně trochu vadí, že skvělé a záhadné pohřebiště zapomenutých knih v příběhu nemá větší roli, více spojení s dalším dějem. Ale Ruiz Zafón bude v příběhu pokračovat, a tak možná v další knize najdeme více. To další pokračování se jmenuje „Andělská hra“ a právě vychází v nakl. Knížní klub.

V překladu Atheny Alchazidu vydalo nakl. Dokořán.

BoboKing

Slepota

José Samarago

José Saramago (*1922) je asi nejslavnější současný portugalský autor, nositel Nobelovy ceny za literaturu v roce 1998. Přestože má na svém kontě desítky knihy, do češtiny byly přeloženy zatím pouze dvě. Jedním důvodů je možná i fakt, že slávu a popularitu získala až

jeho pozdější díla. V roce 2002 u nás vyšel titul „Baltasar a Blimunda“ a v roce 2010 pak román „Slepota“ (orig. Ensaio sobre a Cegueira, 1995). Jak se už píše na přebalu, jedním z hlavních podnětů pro udělení Nobelovy ceny byl právě tento román.

Saramago (čti saramangu) vyrůstal ve státě ovládaném především vojenskou mocí a řízeném celkem přísným katolickým, pravicovým systémem. Proto není divu, že je autor především levicového smyšlení a značně proticírkevních názorů. Především v posledních letech jsou známy jeho výpady proti bibli a náboženství vůbec. Vždyť v portugalském parlamentu bylo dokonce navrženo, aby byl zbaven občanství.

Můžeme říci, že díla nositelů Nobelovy ceny za literaturu se mezi čtenáři všeobecně považují za příliš intelektuální a složitá, u kterých nelze čekat příliš napětí či „vzrušení“. Což někdy je pravda, někdy není. V tomto ohledu je ale „Slepota“ jedna z těch „výjimek“. Hlavní dějová myšlenka je založena řekněme na obdobném základu jako slavný sci-fi román „Den Trifidů“ od J. Wyndhama. Lidstvo najednou oslepne a celý společenský systém se sesype jako domeček z karet. Takto se chová i dějová linie v tomto příběhu.

Vše začíná na křižovatce, kdy řidič čekající na červenou náhle oslepne. Před sekundou viděl, a najednou je ... bílo. Lidé přestávají vidět, ale nemají před očima tmu, ale vše je zářivě bílé. Najednou je tu spousta lidí, kteří chtějí nešťastníkovi pomoci, někdo spíše sobě, někdo spíše slepci. Postupně všichni, kdo s ním přijdou do kontaktu, taky oslepnou bělostí. Počet takto nakažených roste geometrickou řadou, vláda musí zasáhnout, a všechny slepé izolují v prázdné a zchátralé budově bývalého blázince. Budovu obkličí vojenská jednotka, která se má starat o postižené. Ale jejich pomoc je chápána vlastně jen v tom, že jim třikrát denně dají před budovu krabice s jídlem. Hlavní úkol je izolovat je, zcela a hermeticky. Kdo se jen přiblíží k bráně, ten bude zastřelen. Kdo něco bude v izolaci potřebovat, nebo se dostane do problémů, ten má smůlu, z „vlastenecké“ loajality si musí pomoci sám. Vše takto spěje mílovými kroky k celkové degeneraci lidskosti. Je to pád do nejspodnějšího pekla.

Na celý příběh nahlížíme vlastně „nevidomýma očima“ několika postav, u kterých epidemie slepoty začala. Vlastně se ani u jednoho nedozvíme jeho jméno, jakoby bez vizuálního kontaktu byla pojmenování zcela zbytečná. Všichni jsou popisováni jako slepý doktor, slepý taxikář, žena prvního slepce atd. Každý je teď charakterizován pouze jako hlas.

Autor nevybral jednu hlavní postavu. Je jich několik, každá jakoby pocházela z jiného prostředí, z jiných vrstev, a především s rozdílným charakterem. Asi nejvýraznější postavou je doktorova žena, o které jako jediné víme, že slepotou netrpí, pouze ji předstírá, aby mohla zůstat s manželem. Systém nastavený vládou se samozřejmě během několika dní zcela zhroutl. Svět slepých začíná být uzavřený, s minimální snahou o pomoc. Každý najednou musí bojovat pouze sám za sebe. Prostředí jejich karantény se stává neobyvatelným, plným výkalů, mrtvol a násilí. Obzvláště v závěru autor popisuje sexuální brutalitu tak autenticky, tak naturalisticky, že jsem měl skutečně problém věty číst. Nejlépe to charakterizuje věta „vidoucí“ ženy: „Kdys viděl, na co se musím dívat já, taky bys chtěl být slepý.“

Co upoutá asi každého čtenáře od prvních stran, je autorův styl psaní. Saramago zcela ignoruje interpunkci, přímou řeč, rozdělení kapitol či dialogů. Co se ale z počátku může jevit jako zmatečné, se rychle změní v cílený systém, který u čtenáře dokáže vyvolat větší pocit napětí a beznaděje.

„Slepota“ je kniha, která může pomoci přesvědčit čtenáře, že nálepka „Nositel Nobelovy ceny za literaturu“ nemusí znamenat nudné, existenciální či psychologické drama. Příběh „Slepota“ má velmi napínavý děj, který přesto svými postavami, či neustálou konfrontací etických otázek lidskosti, vytváří něco více než jen napínavé čtení.

Z portugalského originálu přeložila a doslovem doplnila Lada Weissová. Vydalo nakl. Plus společnosti Albatros v roce 2010.

BoboKing

Svět bílého boha – příběh moci bezmocných

Tomáš Ryška

V dnešní době je už celkem obtížné najít na mapě světa bílá místa s pomyslným „zde žijí lvi“. Tedy oblasti, které jsou i dnes tajemné a exotické. Globalizace, člověk a pokrok proniká všude, a když už nic jiného, přes satelitní mapy Google se podíváte do sebeodlehlejšího místa na světě. Napsat tedy zajímavý či atraktivní cestopis je už dost těžké. V nakl. JOTA vydali před nějakým rokem skvělou knihu „Rychlé lodě do pekla“ od P. Eisnera. Ta skvěle kombinovala styl thrillerů s cestopisem. Výsledkem byl jedinečný příběh. Po této zkušenosti jsem sáhl po další knize cestopisného charakteru nakl. JOTA, tentokrát od Tomáše Ryšky „Svět bílého boha- příběh moci bezmocných“.

Autor ale přistupoval v beletrizaci svých osobních zážitků odlišným způsobem. Zatímco Eisner využil svých zkušeností z Brazílie k vytvoření napínavého, až hororového románu, Ryška z pozice uznávaného terénního výzkumníka – antropologa knihu chápal spíše jako beletristické zpracování svých výzkumů horských kmenů Akhů a jejich obtížného postavení v thajské společnosti. Z toho vycházel i jeho značně úspěšný dokumentární film z roku 2008 „Zajatci bílého boha“, režírovaný Zdeňkem Steve Loveček – Lichtagem. Dokazuje to i obrovské množství textů pod čarou a značně rozsáhlá biografie použitých materiálů.

Celý příběh se odehrává v turistickém ráji Thajska. Zemi, kde turistika hraje prim v celé ekonomice. Kde si turista může přát vše, od dobrodružství přes drogy až po jakýkoliv sex. Naším hrdinou je český mladík David, který se svojí přítelkyní Klárkou zde po studiích hledají první životní zkušenosti. Po jisté době se seznámí s lidmi z tohoto Babylonu národů, hledajících zde snadný způsob života. Díky tomu se dostane i k podivnému deníku Matta, amerického studenta antropologie, který se zde ztratil při svém výzkumném pobytu v horách s kmenem Akhů. Matt před několika měsíci zmizel. Jeho bohatí rodiče dokonce poslali do Thajska „žoldáky“, kteří ale nic neobjevili. Americká ambasáda je bezmocná. Tedy až na ty deníky, které jsou ale uschovány jako top secret. Obsahují totiž informace, které by značně poškodily postavení USA a západu vůbec na Dálném východě.

Kniha je vypravována vlastně ve třech rovinách. Jedna popisuje život Davida a jeho touhu po odhalení pravdy o Mattovi, další je popis práce samotného Matta, a pak jsou tu úryvky z jeho deníku. Jak jsem ale naznačil, kniha přes svoji dějovou linii je více zajímavá jako popis života horských kmenů Akhů, než jako dobrodružný příběh. Ovšem asi pro mne nejzajímavější je základní názor autora, že humanitární pomoc a vůbec angažovanost Západu v těchto zemích třetího světa přináší stejné množství zla jako pomoci. Rozvrat tisícileté funkční tradice ve jménu pokroku a Ježíše Krista je spíše zlo, než spása a pomoc. (Moje matka pracuje v církevní charitě, a i sami kněží přiznávají, že naše představa humanitární pomoci, a hlavně užitku pro třetí svět, je naprosto scestná.)

Tuto až provokativně protizápadně laděnou cestopisnou knihu vydalo nakladatelství Jota v roce 2010.

BoboKing

Princ z Persie

Jordan Mechner – A.B. Sina

Příběh tohoto komiksu začíná dvanáctiletým klukem Jordanem, který miloval ze všeho nejvíce kreslení komiksů. Ale pak přišly první počítače, a tento hoch propadl jejich vášni. Začal se je učit programovat, vymýšlet hry, hledal námět a někdo mu řekl: „A co třeba Ali Baba, či Sindibád?“ A tak na konci osmdesátých let minulého století vznikla hra „Prince of Persia“, kterou stvořil právě Jordan, příjmením Mechner. Z hry se stal kult. Kdo to tehdy nehrál, nevěděl, co je to počítačová hra. Z mladého hochy se stal slavný programátor. Ale jeho sen o komiksu z „Prince z Persie“ se mu splnil až v roce 2004, kdy ho redaktor nového nakladatelství First Second požádal o

spolupráci na komikové verzi jeho slavné hry „Prince of Persia“. A tak v roce 2008 se na trhu objevil komiks „Prince of Persia“.

Hned jak komiks dostanete do rukou, první, co Vás určitě zaujme, je knižní zpracování. Je vydán v pevné vazbě, jako normální kniha. Což je u komiksů jev většinou značně neobvyklý. Autoři se nechali inspirovat tzv. bandes dessinées, francouzskými komiksy v pevné vazbě. Co se týče samotného příběhu, zde Mechner požádal o pomoc v Íránu narozeného A.B. Sina, „tajuplného samotáře“ a znalce perské tematiky a mytologie. Vznikl tak příběh, který s dějovou jednoduchostí hry nemá příliš společného. Příběh je rozdělený do dvou časových rovin, které se navzájem prolínají, mísí a překrývají. Právě tento prvek je ale příčinou, že se jako čtenář docela snadno v příběhu ztratíte. Často jsem se vracel o pasáže zpět, abych pochopil klasickou kontinuitu tam, kde to snad západoevropské myšlení ale nenajde. Prolíná se zde arabská mystika s reálií tehdejší Persie. Celý příběh je vlastně založen na dvou princích z Persie. Jeden v 9. století je jakoby proklet a vytvoří, sám neví jak, proroctví, které ovládne společnost v městě Marv. Další princ žije na stejném místě ve 13. století, a je vlastně tím, který nakonec samotné proroctví uskuteční. Postavy a celý příběh se značně podobají a nejsou nijak po ilustrátorské stránce rozlišené. Jen krátká vysvětlující okna, poukazující na něco z minulosti toho či onoho hrdiny, jsou kresleny jednoduší kresbou s výrazně okrovým pozadím. K tomu i dialogy, kdy si vypráví jeden o druhém, či dokonce si na něj hraje, jsou skutečně dosti matoucí pro čtenáře, který musí pochopit jejich hru.

Grafickou stránku příběhu měla na starost manželská dvojice LeUyen Phamová a Alex Puvilland, která několik let pracovala pro studio Dreamworks. Jejich ilustrace jsou krásné, nesnaží se o co nejužší kresbu, ani o nadnesené emociální výrazy. Jsou založeny na jednodušších liniích a základních barvách.

Přes jistou dezorientaci příběhu je to velmi zajímavý počín, který především díky své knižní vazbě vytváří dojem něčeho více než je obyčejný komiks. Dílo jako celek ve mně vyvolává velmi kladný pocit. V překladu Ladislava Valíka vydalo v roce 2010 nakladatelství ARGO.

BoboKing

Stín Černého hvozdru

Míla Linc

Doby, kdy se téměř nevydávala nová česká fantastika, protože každý dychtil jen po západních autorech, už jsou dávno pryč. Dá se téměř říci, že častokrát na nové tituly oblíbených českých autorů jsou naši fandové více „nažhavení“ než na knihy od slavných cizinců.

V posledních době se mi dostaly do rukou dva tituly českých autorů, vesměs začínajících, které jen potvrdily, že naše literární fantastika je stejně kvalitní a hodnotná jako u „favoritů“ za Atlantikem. Prvním byla sbírka „Beton, kosti a sny“ od Pavla Renčina, která mne nadchla svojí originalitou a moderností. Tím druhým je románový debut „Stín Černého hvozdru“ od Míla Lince (*1982). V anotaci se o něm píše, že je to :„Klasický fantasy příběh plný odvahy i zbabělosti...“. A přesně to kniha je. Klasický fantasy příběh podle tolkienovské šablony. Prostředí založené na středověkých reáliích, do kterých je vloženo něco jinak, něco magického, fantastického. Přestože je založeno na tolkienovském schématu, Linc pro svůj příběh nepoužívá často až nevysslovitelné germánské názvy a pojmenování, ale jako už i jiní využívá terminologii typickou pro slovanské prostředí. Světem protéká řeka Bělava, začátek děje se odehrává na Kozím hrádku, hlavním hrdinou je Richard, pán z Nemanic, panna Doubravka či rytíř Sovička. Před lety mi tyto počestné názvy a jména připadala ve fantasy zcela nepříjemná, až směšná. Dneska už to tak není, naopak, jako mnohým dalším, i mně to spíše osvěžuje děj, kniha vyznívá jinak bez těch často krkolomných termínů založených na západní terminologii.

Samotná dějová osnova tedy není nijak revoluční. Ale tak je to už myšleno od počátku. Temný mág Zikmund se snaží uchvátit moc nad celou říší, a ke splnění své tužby používá všech krvavých prostředků. Jako jediný se mu postaví Richard, pán z Nemanic, který má za sebou nevyjasněnou minulost, spojenou s Vysočinou, temným hvozdem ovládaným zlem. On a jeho skupina přátel a rytířů se vydají po zikmundových stopách, aby se pomstili za masakr způsobený na Kozím hrádku. Je to

osvědčený příběh boje mezi dobrem a zlem, tedy základní myšlenka většiny fantasy. Autor ale vytváří funkční svět, kde je politika, válka, bitvy, intriky a samozřejmě láska. Možná bychom mohli říci, že je to moderní autor, který se nebojí i erotiky. Milostné scény kejklíře Žibřida toho v popisu moc neskrývají.

Čeho si osobně ale na díle nejvíce cením, je jazyk. Autor dokáže skvěle čarovat se slovy. Je v tom cítit potřebná poetika pro klasickou epickou fantasy. Přitom se ale dokáže vyvarovat zbytečným emočním výlevům, které jen zaplňují stránky a často nudí. K tomu se skvěle trefil i do slohu, pro děj vyváženým střídáním odstavců a kapitol.

Je to sice jeho románová prvotina, ale autor je činný už více než deset let. Myslím, že je to na románu vidět, ta jeho dlouholetá zkušenost. Jeho povídky vycházejí snad v každé sbírce „Drakobijci“ či mnohokrát i v časopisu Pevnost. Svůj zájem o středověký svět vůbec zužitkoval ve dvou krátkých monografiích „Středověký svět“.

Dílo tohoto pražského knihovníka patří určitě k tomu lepšímu, co náš trh momentálně nabízí. A když k tomu připočteme i skvělou obálku od Jany Šouflové, kniha si najde určitě i mnoho dalších příznivců.

Vydalo nakl. Straky na vrbě, 2009.

BoboKing

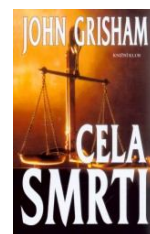
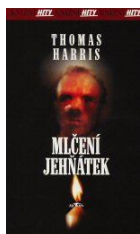
THRILLER

Snad každý čtenář se někdy v posledních letech setkal s pojmem THRILLER. Lidově bychom řekli, že je to vlastně napínavé čtení plné vražd a konspirací. Ale jak se dá tento literární žánr definovat? Co je to haiku, co je alžbětinské divadlo, co je to metafora, to vše se dá najít v encyklopediích a slovnících, a jsou o tom napsány celé studie. Ale co je to thriller, jak ho definovat, to se mi kloudně nepodařilo najít. Pokud se poptáte čtenářů v okolí, většina z nich Vám odpoví, že thriller je pro ně kniha plná brutality a masových vražd, něco jako „Mlčení jehňátek“ či „Šifra mistra Leonarda“. A v podstatě mají pravdu. Jenže není thriller jako thriller.

Taková představa příběhů a lá Mlčení jehňátek je nejznámějším typem thrillerů, nazývaný kriminální thriller. Vystupují tam většinou postavy jako Hannibal Lecter atd. Tedy antihrdinové, kteří mají vážné problémy s začleněním do společnosti, se svojí životní filozofií, se svojí obsesí ke krvi či mrtvolám. Právě v tomto druhu je stále za ikonu považován román amerického autora Thomase Harrise „Mlčení jehňátek“ (orig. The Silence of the Lambs, 1988). A když se v roce 1991 objevila na plátnech kin filmová verze s Jodie Fosterovou a Anthony Hopkinsem, dá se říci, že vypukla celosvětová thriller-mánie. Postava děsivého doktora Hannibala Lectera se stala přímo symbolem, obdobným jako postava Frankensteinova v hororu. K nejznámějším současným autorům tohoto druhu literatury patří James Patterson, Jeffery Deaver, Kathy Reichs, dvojice Preston – Child, Boris Starling či Robert W. Walker.

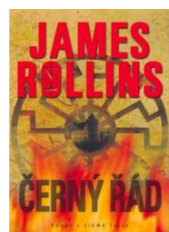
Mezi další druhy thrillerů patří právnické thrillery. S těmito příběhy udělal skutečnou díru do světa americký spisovatel John Grisham. Jeho knihy jako „Firma“, „Klient“, „Poslední vůle“, „Porota“ aj. jsou založené na konfliktu mezi těmi „zlými“ a „dobrymi“. Ale většinou v rovině práva a zákona. Ale i tak se to tam mezi těmi právníky hemží mrtvolami, vrahy a mafiány. Mezi další autory s touto tematikou patří i Scott Turow a jeho „Důkazní břemeno“ či „Nedostatek důkazů“.

Velkou skupinu oddaných čtenářů má v posledních desetiletích i válečný thriller. Největší kapacitou tu je Tom Clancy. Jeho kniha „Hon na ponorku“ se stala biblí všech fandů moderních vojenských technologií a konfliktů. Tzv. třetí světovou válku úžasně popsal v románu „Rudá bouře“, ale přesto nejčtenější jsou romány z cyklu Jack Ryan, agent CIA, do něhož patří kromě zmiňovaného příběhu „Hon na ponorku“ (orig. The Hunt for Red October, 1984) i knihy jako „Vysoká hra patriotů“, „Rudý králík“ či „Nejhorsí obavy“. Osobně ale považuji za dobrou jeho starší tvorbu z dob studené války. Jeho současné tituly většinou o speciálních jednotkách a internetovém terorismu jako „Operační centrum“ a „Net Force“ už nemají zdaleka takový náboj jako předešlé kousky. Clancy se dnes více angažuje ve vytváření námětů pro akční počítačové hry, které slaví ve světě gamerů značný úspěch. Další oblíbenec v těchto končinách je David Morrell, který se navěky

zapsal do tohoto světa bojovníků vytvořením příběhů postavy Johna Rambo. Ale i jeho další knihy se na našem trhu prodávají s velkým úspěchem více než dost. Mezi moje další oblíbené autory patří např. Patrick Robinson (Lov na ponorky, Letadlová loď aj), Dale Brown (Stanice, Osudová bojiště) nebo Harold Coyle (Tým Yankee, Křest ohněm). Často se dneska obdobné příběhy, kde proti sobě stojí především moderní válečné technologie, nazývají technothrillery.

Velkou skupinu tvoří i lékařské thrillery. Když po roce 1989 k nám tento žánr vstoupil, po dlouhé roky mu vévodil spisovatel Robin Cook. Je knihy jako „Známky života“, „Muž, který si hrál na boha“, „Slepota“, „Osudná léčba“ a mnoho dalších, se prodávaly po tisících a v knihovnách se na ně čekalo v poradnicích celé měsíce. Ale i zde se dá říci, že tohoto klasika už předběhly mladší ročníky. Uvedme například Ken McClure, Michael Palmer, Leonard Goldberg atd.

A takových podžánrů thrillerů je mnoho dalších. Jsou to klasické dobrodružné thrillery – momentálně populární James Rollins (Amazonie, Podzemní říše, Ledový ostrov), Steve Berry (Benátská zrada, Jantarová komnata) nebo Clive Cussler (Sahara, Poklad Inků, Nalezená Atlantida). Pak tu jsou historické thrillery jako populární Romain Sardou (A odpusť nám naše viny, Zbav nás od zlého), Ariana Franklinová (Vykládačka smrti), a snad by se do tohoto dal započítat i český autor Vlastimil Vondruška s jeho zločiny ze středověkých Čech (Olomoucký bestiář, Pečeť smrti). Nesmíme opomenout i politické thrillery. Zde mne napadá především David Baldacci (Absolutní moc, Absolutní kontrola).

A jeden z nových, a dneska obzvláště populárních žánrů, je teologický thriller, nebo náboženský thriller. Do něho patří snad nejčtenější kniha posledních let „Šifra mistra Leonarda“ (orig. The Da Vinci Code, 2003) amerického autora Dana Browna. Příběhy profesora Roberta Langdona při odhalování tajemství křesťanství a Vatikánu snad dnes musí znát každý sečtělý čtenář. Podobných knih se dnes na trhu objevují spousty. Jsou to knihy Michaela Byrnese (Tajemství Chrámové hory, Tajemství svaté krve), už výše zmiňovaného Steva Berryho (Třetí tajemství, Templářské dědictví), I. Wallace (Muž, který hledal pravdu), či Raymond Khoury (Poslední templář). Popularitu tomuto typu knih přináší především jistý odstup a celkový úpadek víry v moderních světech, ale i dějiny různých náboženství samotných, protože nejsou vlastně založené na přímých důkazech, ale na víře. Z toho důvodu mnoho lidí věří v teorie Dana Browna, z toho důvodu Vatikán často „zuří“ nad popularitou těchto knih.

Co to tedy thriller je? Přesně určit jeho meze, hranice nelze. Je to obdobné jako u hororu, který se nedá definovat tématicky, ale obsahově. Tedy jako příběh vyvolávající ve čtenáři odpor a zděšení, většinou za použití nadpřirozených či paranormálních jevů. Thriller je žánr, který má velmi mlhavé ohraničení. Těžko se dá dneska určit, kdy je kniha ještě detektivka, a kdy thriller, kdy je příběh už horor, nebo ještě thriller. Proto bych s dovolením zde předložil definici od člověka nejpovolanejšího, tedy Jamese Pattersona, který dle chladných statistik patří bezkonkurenčně k čtenářsky nejžádanějším autorům thrillerů na světě. Jeho definice pochází z předmluvy první čistě thrillerové sbírky jednoduše nazvané „Thriller“, kterou vydalo sdružení International Thrillers Writers, založené v roce 2004.

„Společným rysem všech typů thrillerů je intenzita emocí, které vyvolávají. Jedná se především o neblahé tušení, potěšení, bezduchou úzkost, a vše je poskládané tak, aby to vytvořilo jediný a nejdůležitější efekt, kterým je vzrušení, napětí a rozechvění, protože thriller, který nevzrušuje a nerozechvívá, neplní své základní poslání...“

...ty nejlepší jsou navíc podloženy pečlivým a důsledným výzkumem a používají nejuvěrnějších podrobností, s jejichž pomocí vytvářejí prostředí, v němž nás smysluplné a věrohodné postavy poučí o světě kolem nás.“

(citováno z knihy „Thriller“, BB art, 2007, překlad Petr Kovács)

Pokud Vás zajímá více na toto téma, tak těm angličtiny znalým doporučuji oficiální webové stránky International Thrillers Writers www.thrillerwriters.org.

BIBLIOTOUR

(z knihovny do knihovny na kole)

V sobotu 18.9. se knihovnice, knihovníci, cyklisté, čtenáři a psi sešli se svými bicykly před pobočkou Opavská.

Po krátkém uvítání, kdy účastníci bibliotour vyfasovali podrobnou cyklo mapu a vyslechli pokyny pro „peleton jízdu“ jsme vyrazili na velmi příjemnou, poklidnou, bezkarambolovou, sluncem prozářenou jízdu přes Porubu, Svinov, pak kolem luk, polí, lesů a hájů do Polanky, kde cílem byla polanecká knihovna.

Před knihovnou brzdila dopravu Jana Synková v zelenkové a zářící vestičce KMO a vítala nás s otevřenou náručí (někteří z nás to kvitovali s povděkem).

V Knihovně pak na nás čekalo pohoštění – pirožky, jednohubky, buchty, meloun a další dobrůtky a mini bramboráčky! z kuchyně Karly Zábojové a Jany Synkové (úžasné, tímto velmi děkujeme, příště zas ☺).

Dále jsme dostali kvíz prověřující naše znalosti ze silničního provozu a gólování do branky (některým to vyšlo na první pokus, jiní se mohli trefovat seč mohli a výsledek – nic).

Na svých bedrech organizátoři vezli celou cestu krásné, dřevěné (proto taky tak děsně těžké) koníky OSTRAVA !!! Rádi jsme se jich také vzdali (zbavili) a koně tak získali: nejmenší, největší a náhodný účastník tour. Zajímavé a milé bylo, že všichni koníci nakonec skončili u těch nejmenších...

Po odpočinku jsme se vydali na cestu zpět (někteří jeli směr Mošnov na NATO), další Na skok (hospoda ve Svinově) a tam jsme si dali... česnečku s tvarůžkou (lahodná, a ta tvarůžka...), bramborák (slabé slovo vzhledem k velikosti, to byl spíše brambořisko!) plněný masem, hermelínky, tatarčičky, hranolky, rybky, řízečky, pivo...

Neuvěřitelný gurmánský zážitek!

Fakt.

Jenže pak nasednout s těmi plnými bříškami do sedla našich bicyklů bylo značně obtížné, vyfunět kopec do Poruby byl nadlidský úkon (máte potuchy, jak je Poruba na kopci?!), proto doma pak mnozí z nás padli vysílením a vyčerpáním, avšak s úsměvem na rtech!

Závěr:

Akci hodnotím jako velmi vydařenou, další ročník bude! Doufám, že se zúčastníte!

Markéta Balejová

Knihovna města Ostravy, příspěvková organizace
Vás zve na

BIBLIOTOUR

ANEB Z KNIHOVNY DO KNIHOVNY NA KOLE

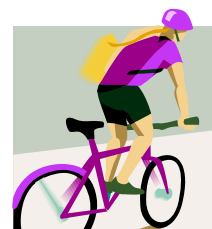

KDY: sobota 18.9.2010
SRAZ: 10.00 hod
ODJEZD: 10.07 hod
KDE: pobočka OPAVSKÁ
ul.Opavská 1127, Ostrava – Poruba
SMĚR: pobočka POLANKA (u kina)
POZOR: Přihlášky na BIBLIOTOUR je nutně
POSLAT do 13.9. na email: balejova@lmo.cz
TRASA: cca 22 km

Přijďte se ke spanilě jíždě knihovnic a knihovníků a pojedte na svých
bicyklech z knihovny do knihovny.
BIBLIOTOUR pořádá Knihovna města Ostravy v rámci
Evropského týdne mobility 2010.

Zřizovatelem Knihovny města Ostravy je statutární město Ostrava.

OSTRAVA!!!

Bibliotour - fotoreportáž:

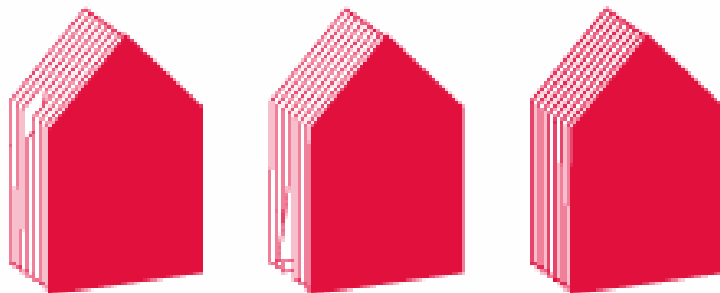

Knihovnický happening 2010

Turnov 1.-2.10 2010

Jako každý rok i letos se konal knihovnický happening, kde se jinak seriózní knihovníci a informační pracovníci prezentují v trochu jiné představě. Jako lidé, kteří umějí výborně pobavit sami sebe, a samozřejmě i celé široké okolí. Letošní happening se k tomu konal v překrásném okolí Českého ráje, v nádherném historickém městečku Turnově. Pořadatelem byla zdejší Městská knihovna Antonína Marka Turnov. Akce, která se koná v předvečer Týdne knihoven, se tentokrát nesla pod heslem „Knihovna pro všechny“. Zúčastnili se ji zástupci knihoven z celé republiky, kteří se zde prezentovali krátkými vystoupeními, většinou ve vtipném pojetí. Co se týče prezentace, ano, chtě nechtě musím napsat, že Knihovna města Ostravy byla nejlepší!!!! Vtipné, originální, skvělé kostýmy, prostě všechna čest našemu družstvu! Není se tedy co divit, že příští ročník happeningu se bude konat v Ostrava, v naší knihovně.

Knihovna roku 2010

Svaz knihovníků a informačních pracovníků ČR a společnost Skanska a.s. vyhlásily pro rok 2010 poprvé soutěž o nejlepší městskou knihovnu roku 2010. Cílem soutěže je ocenit nejlepší české knihovny, které jsou provozovány či zřizovány městy, a motivovat je k rozšíření a zkvalitnění veřejných knihovnických a informačních služeb. Vítěz soutěže získává částku 70 000 Kč, kterou věnuje společnost Skanska a.s. Do soutěže se přihlásilo 38 městských knihoven. Vyhodnocení soutěže proběhlo ve dvou kolech. V prvním kole byly knihovny hodnoceny metodou benchmarkingu. Celkem bylo hodnoceno patnáct výkonových indikátorů (například počet nových přírůstků knihovního fondu na 1000 obyvatel, plocha knihovny v m² na 1000 obyvatel, počet registrovaných uživatelů apod.). Hodnocení proběhlo ve čtyřech velikostních kategoriích měst dle počtu obyvatel. Na prvních místech se v jednotlivých kategoriích umístily:

- Městská knihovna Sedlčany - kategorie měst 5 000 až 10 000 obyvatel
- Městská knihovna Litomyšl - kategorie měst 10 000 až 20 000 obyvatel
- Knihovna Bedřicha Beneše Buchlovana v Uherském Hradišti - kategorie měst 20 000 - 40 000 obyvatel
- Knihovna města Ostravy - kategorie měst nad 40 000 obyvatel

Tyto knihovny byly navštíveny a hodnoceny odbornou komisí. Předmětem hodnocení místě byly především společenské a komunitní působení knihovny pro obyvatele města a úroveň prostředí knihovny (exteriér, interiér, technické vybavení, sociální zázemí apod.).

Městskou knihovnou roku 2010 se stala

Knihovna města Ostravy

JSEM NEJLEPŠÍ !!!